DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

21. oktober 1999 *

I sag C-233/98,

angående en anmodning, som Bundesfinanzhof (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Hauptzollamt Neubrandenburg

mod

Lensing & Brockhausen GmbH,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 36 i Rådets forordning (EØF) nr. 222/77 af 13. december 1976 om fællesskabsforsendelse (EFT 1977 L 38, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 474/90 af 22. februar 1990 med henblik på afskaffelse af forpligtelsen til at afgive grænseovergangsattest ved passage af en grænse inden for Fællesskabet (EFT L 51, s. 1), og af artikel 11a i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1062/87 af 27. marts 1987 om gennemførelsesbestemmelser til og forenkling af proceduren for fællesskabsforsendelse (EFT L 107, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1429/90 af 29. maj 1990 (EFT L 137, s. 21),

har

* Processprog: tysk.

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Sevón, og dommerne P. Jann og M. Wathelet (refererende dommer),

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Lensing & Brockhausen GmbH ved advokat H. Nehm, Düsseldorf

— den tyske regering ved afdelingschef E. Röder og kontorchef C.-D. Quassowski, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. Tricot, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og K. Schreyer, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 3. juni 1999 er afgivet mundtlige indlæg af Lensing & Brockhausen GmbH ved advokat H. Nehm, af den danske regering ved kontorchef J. Molde, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved J.C. Schieferer, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og K. Schreyer,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 1. juli 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 28. april 1998, indgået til Domstolen den 2. juli 1998, har Bundesfinanzhof i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 36 i Rådets forordning (EØF) nr. 222/77 af 13. december 1976 om fællesskabsforsendelse (EFT 1977 L 38, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 474/90 af 22. februar 1990 med henblik på afskaffelse af forpligtelsen til at afgive grænseovergangsattest ved passage af en grænse inden for Fællesskabet (EFT L 51, s. 1, herefter »forordning nr. 222/77«), og af artikel 11a i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1062/87 af 27. marts 1987 om gennemførelsesbestemmelser til og forenkling af proceduren for fællesskabsforsendelse (EFT L 107, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1429/90 af 29. maj 1990 (EFT L 137, s. 21, herefter »forordning nr. 1062/87«).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en retssag, der verserer mellem selskabet Lensing & Brockhausen GmbH (herefter »Lensing & Brockhausen«) og Hauptzollamt Neubrandenburg (herefter »Hauptzollamt«) vedrørende opkrævning af told og merværdiafgift (herefter »moms«) ved import.

3 Lensing & Brockhausen, der er et toldagentur, anmodede den 8. juli 1992 Hauptzollamt om at ekspedere et parti stålprofiler fra Polen efter reglerne om ekstern fællesskabsforsendelse. I »T 1«-angivelsen var selskabet Ateliers Metal-

group de Marcinelle (Belgien) angivet som modtager og Charleroi (Belgien) som bestemmelsestoldsted.

4 Fristen for frembydelse af forsendelsen var blevet fastsat til den 16. juli 1992. Ved skrivelse af 22. januar 1993 meddelte Hauptzollamt Lensing & Brockhausen, at forsendelsesproceduren ikke var afsluttet, og anmodede selskabet om bistand til at oplyse sagen. En eftersporingsanmodning, som den 3. maj 1993 blev tilsendt bestemmelsestoldstedet, blev ikke besvaret. Da dette toldsted heller ikke reagerede på en rykkerskrivelse, som blev sendt den 12. oktober 1994, udstedte Hauptzollamt den 19. januar 1995 en afgørelse om opkrævning af told og importmoms.

5 Den 5. februar 1995 indgav Lensing & Brockhausen en klage og henviste herved til et CMR-fragtbrev som bevis for, at selskabet Ateliers Metalgroup havde modtaget og betalt stålprofilerne.

6 Ved skrivelse af 6. september 1995 bekræftede de belgiske myndigheder, at forsendelsen ikke var blevet frembudt på bestemmelsestoldstedet, og henviste til en erklæring fra selskabet Ateliers Metalgroup, ifølge hvilken de pågældende varer var blevet leveret til virksomheden DVL Industries. På grundlag af de oplysninger, de belgiske myndigheder rådede over, var det ikke muligt at fastslå, om de i forsendelsesdokumentet angivne varer faktisk var blevet toldklareret. DVL Industries var i mellemtiden blevet erklæret konkurs.

7 Ved afgørelse af 2. januar 1996 blev tolden og importmomsen af de tyske myndigheder nedsat til 6 544,90 DEM, idet klagen i øvrigt blev afvist.

8 Lensing & Brockhausen anlagde sag ved Finanzgericht og gjorde herunder gældende, at varerne var blevet modtaget af selskabet Ateliers Metalgroup den

9. juli 1992, dvs. inden for fristen for frembydelse, hvilket fremgik af CMR-fragtbrevet. Efter sagsøgerens opfattelse tilkom retten til at inddrive afgifterne under disse omstændigheder alene den medlemsstat, hvor det var fastslået, at stedet for overtrædelsen befandt sig; det var derfor uden betydning, at de belgiske myndigheder ikke havde kunnet inddrive afgifterne hos modtagervirksomheden. Sagsøgeren fik medhold under denne sag, idet Finanzgericht fandt, at det tilkom de belgiske toldmyndigheder og ikke de tyske myndigheder at kræve afgifterne betalt.

9 Hauptzollamt har til støtte for sin revisionsanke til Bundesfinanzhof bl.a. gjort gældende, at godtgørelsesbetingelserne i artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning nr. 222/77 ikke var opfyldt.

10 Artikel 36 i forordning nr. 222/77 har til formål at fastlægge, hvilken stat der er kompetent til at opkræve importafgifterne, når en overtrædelse eller uregelmæssighed er blevet begået under eller i forbindelse med en fællesskabsforsendelse. Det bestemmes i artikel 36, stk. 1, at når overtrædelsen eller uregelmæssigheden »er begået ... i en bestemt medlemsstat, inddrives eventuelt forfaldne told- og afgiftsbeløb af denne medlemsstat i henhold til dens ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, uden at der herved er taget stilling til spørgsmålet om strafforfølgning«.

11 I tilfælde af at stedet for overtrædelsen eller uregelmæssigheden ikke kan fastslås, opstiller artikel 36, stk. 2 og 3, en række formodningsregler, der gør det muligt at undgå kompetencekonflikter.

12 Artikel 36, stk. 3, bestemmer således:

»Når forsendelsen ikke er blevet frembudt ved bestemmelsestoldstedet, og stedet for overtrædelsen eller uregelmæssigheden ikke kan fastslås, anses denne overtrædelse eller uregelmæssighed for begået:

— i den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, eller

— i den medlemsstat, hvorunder det indgangstoldsted i Fællesskabet henhører, som der er indgivet en grænseovergangsattest til,

medmindre der inden for en nærmere fastsat frist på en for de kompetente myndigheder tilfredsstillende måde enten føres bevis for, at forsendelsen er gennemført forskriftsmæssigt, eller det påvises, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået.

Når den pågældende overtrædelse eller uregelmæssighed i mangel af et sådant bevis fortsat anses for begået i afgangsmedlemsstaten eller i indgangsmedlemsstaten som omhandlet i første afsnit, andet led, opkræves told og andre afgifter for de pågældende varer af denne medlemsstat i henhold til dens love og administrative bestemmelser.

Såfremt det inden udløbet af en frist på tre år fra datoen for registrering af T 1-angivelsen fastslås, i hvilken medlemsstat den pågældende overtrædelse eller uregelmæssighed rent faktisk er begået, opkræver denne medlemsstat i henhold til sine love og administrative bestemmelser afgifter og anden beskatning (med undtagelse af beløb, som i henhold til andet afsnit er opkrævet som Fællesskabets egne indtægter), der skal betales for varerne i den pågældende medlemsstat. I så fald godtgøres de afgifter og den beskatning, der oprindeligt var opkrævet (med undtagelse af beløb, der er opkrævet som Fællesskabets egne indtægter), så snart der er ført bevis for den pågældende opkrævning.

...«

13 Bundesfinanzhof finder det uklart, hvorledes artikel 36 i forordning nr. 222/77 skal fortolkes, når den sammenholdes med artikel 11a i forordning nr. 1062/87.

14 Den sidstnævnte artikel, der fastlægger den procedure, der skal følges, når en forsendelse ikke er blevet frembudt ved bestemmelsestoldstedet, bestemmer:

»1. Når en forsendelse ikke er blevet frembudt ved bestemmelsestoldstedet, og stedet for overtrædelsen eller uregelmæssigheden ikke kan fastslås, underretter afgangstoldstedet den hovedforpligtede herom så hurtigt som muligt og inden udløbet af den ellevte måned efter datoen for registreringen af angivelsen til fællesskabsforsendelse.

2. I den i stk. 1 omhandlede underretning anføres især den frist, inden for hvilken der på en for de kompetente myndigheder tilfredsstillende måde skal føres bevis for, at forsendelsen er gennemført forskriftsmæssigt, eller inden for hvilken det skal påvises, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået.

Denne frist fastsættes til tre måneder fra datoen for den i stk. 1 omhandlede underretning. Hvis det nævnte bevis ikke er ført inden udløbet af denne frist, opkræver den kompetente medlemsstat told og andre afgifter for de pågældende varer. I tilfælde, hvor denne medlemsstat ikke er den medlemsstat, hvor afgangstoldstedet er beliggende, skal sidstnævnte straks informere den kompetente medlemsstat.«

15 Den nationale ret konstaterer i forelæggelseskendelsen, at afgangstoldstedet ikke i forhold til den hovedforpligtede har fastsat den i artikel 11a i forordning nr. 1062/87 omhandlede frist, inden for hvilken der kunne føres bevis for, at forsendelsen var gennemført forskriftsmæssigt, eller inden for hvilken det kunne påvises, hvor overtrædelsen faktisk var begået.

16 Det skal herved bemærkes, at selv om forordning nr. 222/77 er blevet ophævet ved artikel 46, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2726/90 af 17. september 1990 om fællesskabsforsendelse (EFT L 262, s. 1), blev forsendelsesproceduren i hovedsagen indledt i 1992, dvs. før Kommissionen i medfør af artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 2726/90 havde vedtaget de overgangsforanstaltninger, der finder anvendelse på forsendelsesprocedurer, der blev indledt før den 1. januar 1993. Sådanne foranstaltninger er blevet fastsat ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1214/92 af 21. april 1992 om gennemførelsesbestemmelser til og forenkling af proceduren for fællesskabsforsendelse (EFT L 132, s. 1), der har fundet anvendelse fra den 1. januar 1994.

17 Det bestemmes i artikel 129, stk. 1, i forordning nr. 1214/92, at de »forsendelsesprocedurer«, der er indledt efter bestemmelserne i forordning nr. 222/77 og forordning nr. 1062/87 »senest dagen før datoen for nærværende forordnings anvendelse ... efter nævnte dato [vil] blive gennemført på de i nævnte forordning fastsatte betingelser«.

18 Idet den forelæggende ret fandt det uklart, hvilke følger det har, at den i artikel 11a i forordning nr. 1062/87 foreskrevne procedure ikke er overholdt, navnlig når importafgifterne ikke længere kan opkræves i den medlemsstat, hvor det endeligt er bevist, at overtrædelsen er blevet begået, fordi der er indtrådt

forældelse, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 36, stk. 3, første afsnit, i forordning (EØF) nr. 222/77, sammenholdt med artikel 11a, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1062/87 fortolkes således, at afgangsmedlemsstaten kun har kompetence til at opkræve importafgifterne, såfremt den hovedforpligtede, når forsendelsen ikke er blevet frembudt på ny ved bestemmelsestoldstedet, forinden har fået meddelt den frist på tre måneder, der omhandles i artikel 11a, stk. 2, andet afsnit, i forordning (EØF) nr. 1062/87, og han ikke har ført det i samme bestemmelse foreskrevne bevis?

2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende: Skal artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning (EØF) nr. 222/77 fortolkes således, at den også finder anvendelse i en situation, hvor et toldsted i afgangsmedlemsstaten uden at fastsætte en frist i henhold til artikel 11a, stk. 2, andet afsnit, i forordning (EØF) nr. 1062/87 har opkrævet de afgifter, der påhviler varerne, som er ekspederet efter proceduren for fællesskabsforsendelse, således at afgangsmedlemsstaten kun må godtgøre de afgifter, der er fastsat og opkrævet under tilsidesættelse af kompetencebestemmelserne, såfremt det bevises, at den medlemsstat, hvori stedet for overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk ligger, har opkrævet afgifterne? Skal der i givet fald sondres mellem de afgifter, der er opkrævet som Fællesskabets egne indtægter, og andre (nationale) afgifter?«

Spørgsmålet, om de præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling

19 Lensing & Brockhausen finder, at de præjudicielle spørgsmål næppe er relevante for afgørelsen i hovedsagen. Selskabet har gjort gældende, at sagens faktiske omstændigheder skal bedømmes i lyset af artikel 36, stk. 1, i forordning nr. 222/77 og ikke på grundlag de bestemmelser, der henvises til i spørgsmålene.

20 Ifølge Lensing & Brockhausen finder artikel 36, stk. 1, anvendelse, når der er sket en overtrædelse af forskrifterne om fremgangsmåden for fællesskabsforsendelse, og det vides, i hvilken medlemsstat denne overtrædelse har fundet sted, mens artikel 36, stk. 3, finder anvendelse, såfremt der er sket en overtrædelse, uden at man ved, hvilken stat den er blevet begået i. Overtrædelsen i hovedsagen kan kun være blevet begået i Belgien, og følgelig skal artikel 36, stk. 1, i forordning nr. 222/77 finde anvendelse.

21 Denne opfattelse kan ikke tiltrædes. Som generaladvokaten har anført i punkt 19 i forslaget til afgørelse, vedrører artikel 36, stk. 3, netop de tilfælde, hvor de kompetente myndigheder — ligesom i hovedsagen — ikke kender stedet for overtrædelsen på et tidspunkt, hvor det fastslås, at den foreligger, selv om dette sted senere har kunnet fastslås.

22 De præjudicielle spørgsmål skal følgelig besvares.

Det første spørgsmål

23 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 36, stk. 3, i forordning nr. 222/77, sammenholdt med artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87, skal fortolkes således, at den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, kun kan opkræve importafgifterne, såfremt den har meddelt den hovedforpligtede, at denne havde en frist på tre måneder til at føre bevis for, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået, og dette bevis ikke er blevet fremlagt inden for den nævnte frist.

24 Lensing & Brockhausen, den danske regering og Kommissionen har anført, at dette spørgsmål skal besvares bekræftende på grund af såvel ordlyden af som

formålet med artikel 36, stk. 3, første afsnit, i forordning nr. 222/77, sammenholdt med artikel 11a i forordning nr. 1062/87.

25 Det følger heraf, at den nævnte bestemmelse ikke i hovedsagen kunne give afgangsmedlemsstaten grundlag for at handle, når dennes kompetente myndigheder ikke havde opfordret den hovedforpligtede til inden for en frist på tre måneder at føre bevis for stedet for overtrædelsen. Under disse omstændigheder havde de tyske toldmyndigheder ikke kompetence til at foretage opkrævning af importafgifterne.

26 Den tyske regering har derimod anført, at overholdelsen af fristen på tre måneder i artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87 ikke er en ufravigelig betingelse for at anvende formodningsreglen om, at overtrædelsen har fundet sted i afgangsmedlemsstaten, og dermed for at anerkende denne stat som kompetent. Følgen af enhver anden fortolkning vil være, at såfremt der ikke er blevet fastsat en sådan frist, vil ingen medlemsstat være kompetent til at opkræve toldafgifterne og andre afgifter, således at opkrævningen, selv om der foreligger en behørig fastslået overtrædelse, ikke sikres, hvilket er i modstrid med fællesskabslovgivers vilje.

27 Det skal i den forbindelse for det første bemærkes, at det fremgår af artikel 36, stk. 3, i forordning nr. 222/77, at når forsendelsen ikke er blevet frembudt ved bestemmelsestoldstedet, og stedet for overtrædelsen eller uregelmæssigheden ikke kan fastslås, anses denne overtrædelse eller uregelmæssighed som begået i den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, medmindre der »inden for en nærmere fastsat frist« enten føres bevis for, at forsendelsen er gennemført forskriftsmæssigt, eller det påvises, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået.

28 Artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87 præciserer, at i afgangstoldstedets underretning til den hovedforpligtede »anføres især den frist, inden for hvilken der ... skal føres bevis for, at forsendelsen er gennemført forskriftsmæssigt, eller inden for hvilken det skal påvises, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået«, og at »denne frist fastsættes til tre måneder ...«.

29 Det følger således af ordlyden af såvel artikel 36, stk. 3, i forordning nr. 222/77 som artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87, at afgangstoldstedet er forpligtet til at anføre den frist, inden for hvilken den hovedforpligtede bl.a. kan bevise stedet for overtrædelsen.

30 Det skal for det andet bemærkes, at denne forpligtelse gør det muligt at tilskynde den hovedforpligtede til inden for en bindende frist at fremlægge de beviser, han måtte råde over, med henblik på hurtigt at udpege den stat, der er kompetent til at opkræve afgifterne i henhold til betingelserne i artikel 36, stk. 1 og 3, i forordning nr. 222/77.

31 Under henvisning til det anførte skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 36, stk. 3, i forordning nr. 222/77, sammenholdt med artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87, skal fortolkes således, at den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, kun kan opkræve importafgifterne, såfremt den har meddelt den hovedforpligtede, at denne havde en frist på tre måneder til at føre bevis for, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået, og dette bevis ikke er blevet fremlagt inden for den nævnte frist.

Det andet spørgsmål

32 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt fastslået, om artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning nr. 222/77 skal fortolkes således, at den finder anvendelse i tilfælde af, at den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, har opkrævet de afgifter, der skal betales for varer, som er ekspederet efter proceduren for fællesskabsforsendelse, selv om den hovedforpligtede ikke i overensstemmelse med forskrifterne i artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87 har fået tildelt en frist til at påvise, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået, samt om godtgørelsen af de med urette opkrævede afgifter i en sådan situation er betinget af, at de afgifter, som den

hovedforpligtede hæfter for, er blevet betalt i den medlemsstat, hvor overtrædelsen har fundet sted.

33 Det bestemmes i artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning nr. 222/77, at såfremt det inden udløbet af en frist på tre år fra datoen for registrering af T 1-angivelsen fastslås, i hvilken medlemsstat den pågældende overtrædelse eller uregelmæssighed rent faktisk er begået, bliver denne stat kompetent til at opkræve afgifter og anden beskatning, med undtagelse af beløb, der er opkrævet som Fællesskabets egne indtægter. Så snart der er ført bevis for den pågældende opkrævning, godtgøres de afgifter og anden beskatning, der oprindeligt blev opkrævet med hjemmel i formodningsreglen om, at den medlemsstat er kompetent, som afgangstoldstedet henhører under, med undtagelse af beløb, der er opkrævet som Fællesskabets egne indtægter.

34 Det fremgår af sagsakterne i hovedsagen, at Lensing & Brockhausen inden for den nævnte frist har ført bevis for, at overtrædelsen var blevet begået i Belgien, og denne medlemsstat er herefter under alle omstændigheder endeligt blevet enekompetent til at opkræve de afgifter, der skal betales ved indførslen af varerne.

35 Den tyske regering har anført, at afgangsmedlemsstaten, der har opkrævet importafgifterne, selv om den hovedforpligtede ikke fik underretning om fristen i artikel 11a, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 1062/87, med rette kan nægte at godtgøre disse afgifter, indtil den hovedforpligtede fremlægger bevis for, at de faktisk er blevet opkrævet i den kompetente medlemsstat.

36 Denne opfattelse kan ikke tiltrædes. Det fremgår nemlig indirekte af ordlyden af artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning nr. 222/77, at anvendelsen af denne

bestemmelse forudsætter, at myndighederne i den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, har beføjelse til at opkræve afgifterne og anden beskatning. Det følger imidlertid af svaret på det første spørgsmål, at når den hovedforpligtede ikke er blevet underrettet om fristen på tre måneder i artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87, har de nævnte myndigheder ikke lovligt kunnet opnå kompetence til at opkræve de afgifter, der skal betales ved indførslen af varerne. De kan følgelig ikke afvise af tilbagebetale beløb, som de ikke var beføjet til at opkræve, hvorved der i øvrigt ikke, således som det anføres af generaladvokaten i punkt 70 og 71 i forslaget til afgørelse, skal sondres mellem de afgifter, der er opkrævet som Fællesskabets egne indtægter, og andre afgifter og skatter.

37 Det andet spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning nr. 222/77 skal fortolkes således, at den ikke finder anvendelse i tilfælde af, at den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, har opkrævet de afgifter, der skal betales for varer, som er ekspederet efter proceduren for fællesskabsforsendelse, selv om den hovedforpligtede ikke har fået tildelt en frist til at føre bevis for, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået, således som det foreskrives i artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87, og i en sådan situation er godtgørelsen af de med urette opkrævede afgifter ikke betinget af, at de afgifter, som den hovedforpligtede hæfter for, er blevet betalt i den medlemsstat, hvor overtrædelsen har fundet sted.

Sagens omkostninger

38 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den danske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesfinanzhof ved kendelse af 28. april 1998, for ret:

1) Artikel 36, stk. 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 222/77 af 13. december 1976 om fællesskabsforsendelse, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 474/90 af 22. februar 1990 med henblik på afskaffelse af forpligtelsen til at afgive grænseovergangsattest ved passage af en grænse inden for Fællesskabet, sammenholdt med artikel 11a, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1062/87 af 27. marts 1987 om gennemførelsesbestemmelser til og forenkling af proceduren for fællesskabsforsendelse, som ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1429/90 af 29. maj 1990, skal fortolkes således, at den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, kun kan opkræve importafgifterne, såfremt den har meddelt den hovedforpligtede, at denne havde en frist på tre måneder til at føre bevis for, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået, og dette bevis ikke er blevet fremlagt inden for den nævnte frist.

2) Artikel 36, stk. 3, tredje afsnit, i forordning nr. 222/77, som ændret ved forordning nr. 474/90, skal fortolkes således, at den ikke finder anvendelse i tilfælde af, at den medlemsstat, som afgangstoldstedet henhører under, har opkrævet de afgifter, der skal betales for varer, som er ekspederet efter proceduren for fællesskabsforsendelse, selv om den hovedforpligtede ikke har

fået tildelt en frist til at føre bevis for, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden faktisk er begået, således som det foreskrives i artikel 11a, stk. 2, i forordning nr. 1062/87, som ændret ved forordning nr. 1429/90, og i en sådan situation er godtgørelsen af de med urette opkrævede afgifter ikke betinget af, at de afgifter, som den hovedforpligtede hæfter for, er blevet betalt i den medlemsstat, hvor overtrædelsen har fundet sted.

Sevón Jann Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. oktober 1999.

R. Grass

Justitssekretær

L. Sevón

Formand for Første Afdeling